

Turvallisuusalan perustutkinnon perusteiden uudistamisen tilanne

Perustetyön tilanne

Opetushallitus käynnisti turvallisuusalan perustutkinnon perusteiden kokonaisuudistuksen viime syksynä. Tavoitteena oli uudistaa perusteet vastaamaan nykypäivän työelämän osaamistarpeita ja vahvistaa työelämän perustaitoja ja palveluosaamista sekä osaamisperusteisuutta.

Perusteluonnoksen mukaan tutkinto muodostuu kahdesta pakollisesta tutkinnon osasta (yht. 55 osp), ammatillisista valinnaisista tutkinnon osista (90 osp) ja yhteisistä tutkinnon osista (35 ops). Tutkintokohtaisia valinnaisia tutkinnon osia on 12 kpl, joiden laajuus vaihtelee 15-30 osaamispisteen välillä. Tutkinnossa ei ole osaamisaloja.

Työelämä- ja palveluosaamisen lisäksi tutkinnon perusteissa on vahvistettu mm. tietosuojausosaamista. Asiakaspalvelu, tietotekninen ja kyberturvallisuusosaamisen sekä kansainvälinen osaaminen on integroitu tutkinnon osiin. Tutkinnon osat edustavat työtehtäviä ja/tai prosesseja, jotka on pääosin mahdollista näyttää aidoissa työelämän tehtävissä.

Uudistuksen yhteydessä otetaan käyttöön kaikille perustutkinnoille yhteinen geneerinen osaamisen arvioinnin kriteeristö sekä uudistetut yhteiset ammatilliset tutkinnon osat ja uudistetut yhteiset tutkinnon osat. Tavoitteena on, että uudistetut tutkinnon perusteet tulevat voimaan 1.8.2022.

Peruste on tarkoitus viedä Opetushallituksen johtokuntaan lokakuun alussa, jonka jälkeen se julkaistaan mahdollisimman pian ePerusteissa.

Valmistelu tehtiin avoimena prosessi sidosryhmien kanssa

Turvallisuusalan perustutkinnon perusteet laadittiin avoimessa prosessissa. Yhteistyötapoina käytettiin työpajoja, pienryhmätyöskentelyä, kyselyä ja haastatteluja.

Perusteprojekti käynnistyi 24.9.2020 kaikille avoimella työpajatyöskentelyllä, jossa kartoitettiin turvallisuusalan osaamistarpeita ja tehtäväkokonaisuuksia. Kaikille avoimia työpajoja järjestettiin työskentelyn aikana yhteensä seitsemän. Lisäksi toteutettiin verkkokysely, haastateltiin alan asiantuntijoita ja viranomaistahojen edustajia sekä järjestettiin pienryhmätyöskentelyä.

Uudistamistyöhön osallistui sen eri vaiheissa noin 100 työ- ja elinkeinoelämän, koulutuksen järjestäjän ja viranomaistahojen edustajaa. Työn aikana käytiin vuoropuhelua myös turvallisuus- ja tullialan työelämätoimikunnan kanssa. Uudistuksen etenemisestä viestittiin sähköpostilla sekä Opetushallituksen verkkosivuilla. Projektissa tuotettu materiaali oli saatavilla Opetushallituksen verkkosivuilta.

Lausuntokierros

Lausuntokierros toteutettiin huhti-toukokuussa 2021. Lausuntoja annettiin yhteensä 24, joista 15 koulutuksen järjestäjiltä ja opettajilta.

Tutkinnon perusteita muokattiin lausuntopalautteen pohjalta seuraavasti:

- ”Pelastustoiminnan tehtävissä toiminen” tutkinnon osa jaettiin kahdeksi pienemmäksi tutkinnon osaksi: ”Häiriö- ja onnettomuustilanteisiin varautuminen” (15 osp) ja ”Häiriö- ja onnettomuustilanteissa toimiminen” (15 osp)
- Laadittiin uusi tutkinnon osa ”Kiinteistöteknisissä tehtävissä toimiminen” (15 osp)
- Yhtenäistettiin osittain tutkinnon osien osaamispisteitä
- Perusteisiin sisällytettiin vain yksi voimankäytön hallintaa liittyvä tutkinnon osa (kevyempi vaihtoehto poistettiin)
- Muokattiin ja yhtenäistettiin perusteen ilmaisua, yksinkertaistettiin sanamuotoja ja ryhmiteltiin ammattitaitovaatimuksia

Lausuntopalautteen käsittely

Lausuntopalautteen edellyttämät muutokset käsiteltiin kolmikantaisesti turvallisuus- ja tullialan työelämätoimikunnan kanssa. Lisäksi järjestettiin infotilaisuus kaikille valmisteluvaiheessa osallistuneille.

Osa infotilaisuuden osallistujista oli tyytymättömiä perusteeseen tehtyihin muutoksiin. Edelleen jäätiin kaipaamaan vanhoja tutkinnon osia, joiden sisältämää osaamista on siirretty uudistuksessa muihin tutkinnon osiin.

Tyytymättömyys kohdistui mm. seuraaviin asioihin:

Yritysturvallisuus

- perusteissa yritysturvallisosaa on sisällytetty kumpaankin pakolliseen tutkinnon osaan

Kyberturvallisuus

- perusteissa tieto- ja kyberturvallisuus on integroitu niihin tutkinnon osiin, joiden työtehtäviin ja prosesseihin, joihin se luontevasti sisältyy

- tutkintoon on mahdollista valita myös tieto- ja viestintäalan perustutkinnosta tutkinnon osa ”Kyberturvallisuuden ylläpitäminen”

Kansainvälinen turvallisuus

- Työn aikana ei tunnistettu turvallisuusalan työprosessia tai tehtävää, joka liittyisi yksinomaan kansainväliseen toimintaan (toisen asteen tutkinto).
- Opiskelijalla on mahdollisuus näyttää osaamista kansainvälisestä osaamisesta osana yhteisiä tutkinnon osia.
- Perustutkintojen kaikille yhteisiin ammatillisiin tutkinnon osiin on tulossa ”Kansainvälisissä työtehtävissä toimiminen” (15 osp) -tutkinnon osa.

Korttikoulutukset yhteen tutkinnon osaan

- Oppivelvollisuuden laajentamisen tavoitteena on, että jokainen saisi toisen asteen tutkinnon.
- Ammatilliset tutkinnon osat muodostuvat alan tehtävien tai työprosessien mukaisesti ja osaaminen näytetään pääsääntöisesti aidoissa työelämän tehtävissä. Joissakin tehtävissä edellytetään viranomaisen määräämän koulutuksen suoritusta. Nämä koulutukset on sisällytetty tarpeen mukaan tutkinnon osiin osana ammattitaidon osoittamista.

Tapahtumaturvallisuus

- Turvallisuusalan henkilöstö osallistuu tapahtumiin yleensä järjestyksen valvojana. Tapahtumiin liittyvä turvallisuusosaaminen on sisällytetty toiseen pakolliseen tutkinnon osaan sekä ”Järjestyksenvalvonnan tehtävissä toimiminen” tutkinnon osaan.
- Tutkinnon osan sisällyttämistä harkitaan vielä syksyn alkuun mennessä.